

Üniversite Öğrencilerinin Finansal Okuryazarlık ile İlgili Tutum ve Davranışlarının Değerlendirilmesi

Enis Baha BİÇER (*)

Fatih ALTAN (**)

Öz: Giderek karmaşıklaşan finans dünyasında sistemin önemli bir aktörü olan bireylerin finansal konulardaki bilgi düzeylerinin geliştirilmesi ile tutum ve davranışlarının belirlenmesi oldukça önemlidir. Ülkemizde bu doğrultuda başlatılan finansal okuryazarlık konusunda farkındalık oluşturma faaliyetleri kapsamında üniversitelerin birinci sınıflarında bölüm ayrımı yapılmaksızın Finansal Okuryazarlık eğitimleri düzenlenmiştir. Bu doğrultuda "Finansal Okuryazarlık" eğitimi verilen bir Fakültede öğrenimlerine devam eden öğrencilerden (N=1.380), 335'ine anket formu uygulanmış ve öğrencilerin harcama, tutum, algı ve ilgi gibi toplam dört boyutta finansal okuryazarlık düzeyleri incelenmiş; bölümleri, finans ile ilgili eğitim alıp/almamaları ve demografik özellikleri ile finansal okuryazarlık arasında farklılıklar ortaya konulmaya çalışılmıştır. Elde edilen sonuçlarda bu dört boyut için cinsiyete göre bir farklılık tespit edilmemiştir. Algı konusunda, finansal eğitim alan öğrencilerin finansal okuryazarlık algıları; eğitim almayanlara göre daha yüksek bulunmuştur. Öteki taraftan, araştırmaya katılan öğrencilerin okudukları bölüme göre finansal okuryazarlık ölçeğinin alt boyut puanları anlamlı bir farklılık göstermektedir. Yine, araştırmaya katılan öğrencilerin sınıf değişkenine göre finansal okuryazarlık ortalama puanları, algı ve ilgi alt boyutlarında da anlamlı farklılık göstermektedir ki, ikinci sınıf öğrencilerinin algı puan ortalamaları diğerlerine göre yüksekken, birinci sınıf ilgi puan ortalamaları üst sınıflara göre daha düşük bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: finansal okuryazarlık, finansal tutum ve davranış, üniversite öğrencileri

Evaluation of University Student's Financial Literacy Related to Attitudes and Behavior

Abstract: Financial Literacy is very important to improve the level of knowledge on financial matters and attitude and behaviour of individuals who are important actors of the system in getting more complicated financial environment. In our country, the trainings of Financial Literacy were organized for the first grade university students, without making department differentiation, as part of the activities of creating awareness for financial awareness. Accordingly, survey forms were implemented to 335 students continuing their education in a faculty giving "Financial literacy" training (N=1.380), and their financial literacy levels were investigated in 4 dimensions such as expense, attitude, perception and

---

**) Yrd. Doç. Dr., Cumhuriyet Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü (e-posta: ebbicer@cumhuriyet.edu.tr)

***) Cumhuriyet Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Sağlık Yönetimi Bölümü, Yüksek Lisans Öğrencisi (e-posta: fatihaltan91@gmail.com)

II. Finansal Okuryazarlık Kavramı

Finansal okuryazarlık kavramının literatürde birbirinden farklı birçok tanım vardır. Bunlardan bazıları şunlardır;

ABD Hazine Müsteşarlığına göre finansal okuryazarlık; “Bireyin bilinçli finansal kararlar verebilmesi için parayı ve onun nasıl yönetileceğini anlama yeteneğidir” (www.treasury.gov).

Amerikan Serbest Muhasebeciler ve Mali Müşavirler Enstitüsü (American Institute of Certified Public Accountants)’e göre finansal okuryazarlık; “Bir kimsenin hayattaki amaçlarına ulaşabilmesi ve finansal refahı yakalayabilmesine yönelik basiretli kararlar vermesi için finansal durumunu etkin bir şekilde değerlendirmesi ve idare etmesi kabiliyetidir” (www.aicpa.org).

Noctor vd. (1992) finansal okuryazarlığı, “Kişilerin parasını yönetirken bilinçli bir şekilde değerlendirmeler yapabilmesi ve etkili kararlar alabilmesidir.” şeklinde tanımlamıştır (Goel ve Khanna: 2013: 338).

Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü (OECD)’ne göre finansal okuryazarlık, finansal ürünler ve kavramlar hakkında finansal tüketicilerin bilgilendirilmesini veya finansal risk ve çeşitli alternatifler arasında tercih yapabilecek farkındalığa sahip olmasını temin ederek finansal refahını artırma sürecidir.

Remund (2010) finansal okuryazarlığı, “Bir kimsenin bütçeleme, tasarruf, borç alma ve yatırım gibi önemli finansal terimleri anlama kabiliyeti ve uygun kısa vadeli kararlar ve uzun vadeli finansal planlama ile kişinin finansal durumunu yönetme yeteneği ve güvenini gösterdiği durumdur” şeklinde tanımlamıştır.

FODER’e (Finansal Okuryazarlık Derneği) göre finansal okuryazarlık, “Bireylerin gelirlerini, birikim ve yatırımlarını akıllıca değerlendirip, bütçelerini doğru yönetebilme yetkinliğine sahip olabilmesidir” (www.fo-der.com).

Yukarıda da bahsedildiği gibi, finansal okuryazarlık üzerine yapılan birçok tanım var olmasına rağmen bu tanımların belli ortak özellikleri vardır. Finansal okuryazarlık finans alanında temel bilgi edinmenin yanı sıra bu konuda yetenek, tutum ve davranışları da içerir.

III. Finansal Okuryazarlığın Önemi

Geçmiş yüzyıla göre içinde bulunduğumuz yüzyılda dünya ekonomisinde özellikle finansal sistemde çok büyük değişimler yaşanmıştır. 1970’lerin başında Bretton-Woods sisteminin yıkılması ve sabit döviz kuru politikalarının terki ile mali piyasaların küreselleşmesi bu piyasaların birleştirilmesini teşvik etmiş; uluslararası mali piyasalarda rekabet yoğunlaşmıştır. Teknolojide yaşanan büyük gelişmeler ile birlikte fiyatlar ve bilgiler oldukça şeffaflaşmış ve sermaye maliyetleri önemli ölçüde azalmıştır. Dış ticaretteki liberalleşmeyi sermaye hareketlerinde liberalleşme takip etmiş, uluslararası

sermaye hareketlerinin önündeki engeller kaldırılarak sermayenin serbest dolaşımı sağlanmıştır (Yılmaz ve Tuncay, 2012: 345).

Finansal sistemde yaşanan değişiklikler yeni finansal araçların ortaya çıkmasına, uygulamada değişiklikler yaşanmasına neden olmuş ve finansal ürünleri karmaşık bir hale getirmiştir. Bu durum, başta birey ve hane halkı olmak üzere ekonomik sistem içerisinde finansal karar alanların gerek gündelik yaşamlarına gerekse uzun dönemli planlarına ilişkin algı, tutum ve davranış sürecinde önemli rol oynamaktadır (Ergun vd., 2015: 849-850).

Dolayısıyla, son yıllarda finansal okuryazarlık konusu devletler, politikacılar, bankalar, ekonomistler ve eğitimciler gibi birçok farklı grup tarafından sıkça gündeme getirilmektedir. Günden güne karmaşıklaşan finans dünyası ile karşı karşıya olan genç neslin finansal bilgi düzeylerinin yetersiz olması finansal okuryazarlık konusunda yetkililerin endişelerinin artmasına neden olmaktadır. Finansal bilgi düzeyinin düşük olması bireyleri finansal kararlar alırken zora düşürmektedir. İşletmelerde finansal kararları finans veya muhasebe yöneticileri alırken hane halkında bu kararlar genellikle ebeveynler tarafından alınmaktadır. Ebeveynleriyle birlikte yaşayan öğrenciler için bu kararlar hayatlarının belirli noktalarına kadar karşılıklarına çıkmamaktadır. Birçok öğrenci için üniversite, hayatlarında ilk kez özgürlüklerine kavuşmayı temsil etmektedir. Bu özgürlük finansal kararları da bir bakıma kendi başlarına almak anlamına gelmektedir (Kılıç vd., 2015: 130).

Finansal piyasaların geçtiğimiz yüzyıla nazaran daha karmaşık oluşu ve bireylerin finansal kararlar alırken daha fazla risk ve sorumluluk alması nedeniyle finansal okuryazarlık, finansal tüketiciyi yeterli ölçüde güvence altına alması ve finansal piyasalar ile birlikte ekonominin de sorunsuz işlemlerini sağlamak için hayati derece önemlidir (Temizel, 2010: 15).

OECD, 2005 yılında finansal okuryazarlık konusunda üye ülkelerinde araştırmalar yapmış ve bu araştırmalar sonucunda bazı ortak sorunlar olduğunu bulmuştur. Bu sorunların başında kişilerin finansal okuryazarlık düzeylerinin düşüklüğü gelmektedir. Yapılan araştırmalarda bulunan diğer bir sorun ise finansal okuryazarlık düzeyi düşük çıkan bireylerin finansal okuryazarlık düzeylerinin daha yüksek olduğunu düşünmeleridir. Bireylerin bu şekilde düşünmeleri finansal konularda yanlış kararlar almalarına sebep olmaktadır. Finansal bilgiye ulaşma ve bu bilginin anlanarak yorumlanması bir başka sorundur (Bayram, 2015: 107).

Finans konusunda eğitim almış insanların bile, günümüzün karmaşık finans dünyasında doğru kararlar almakta zorlanıyor olmaları bu durumun açık bir göstergesidir. Son yıllarda finansal piyasalarda meydana gelen gelişmeler, nüfus ile ilgili değişimler, ekonomik ve idari değişikliklerin hepsi finansal eğitimin önemine işaret etmektedir. Özellikle ABD başta olmak üzere, birçok gelişmiş ülkede insanların önemli bir kısmı maalesef hiç tasarruf yapmamaktadır. Dolayısıyla, nüfusu her geçen gün artmakta olan dünyada doğal kaynaklarda yaşanan yetersizlikler sonucu, toplumların finansal okuryazarlık düzeylerini yükseltmek ve tasarruf bilincinin yayılmasını sağlamak

tüm ülkelerin ekonomik ve sosyal politikaları arasında ön sıralarda yer almaktadır (TEB, 2013: 2).

Finansal okuryazar olmama yalnızca bireylerin kendi sorunu değil ulusal finansal bir sorundur. Öyle ki, birikim, tasarruf yapma alışkanlığının topluma kazandırılmamış olması, iflas ve haciz gibi finans sektörünü sekteye uğratabilecek olayların artması çok önemli sorunlara sebebiyet vermektedir. Bu nedenle finansal okuryazarlığın, sosyo-ekonomik statü, yaş ve cinsiyet gibi ayrımlar olmadan tüm toplumu kapsamaması ve bunun geleceği de düşünerek eğitim kurumlarına yayılması gerekmektedir (Bayram, 2010: 16).

Görüldüğü üzere finansal okuryazarlık toplumdaki tüm bireyleri ilgilendiren önemli bir konudur. Bu bağlamda çalışmanın ana amacı olan üniversite öğrencilerinin de finansal okuryazarlık düzeylerinin belirlenmesinin ve sonraki süreçlerde yapılması gerekenlerin planlanması açısından önemlidir.

IV.Literatür Taraması

Literatürde finansal okuryazarlık konusunda en çok araştırmanın yapıldığı ülke ABD olmakla birlikte diğer ülkelerde de bu alanda çalışmalar gittikçe artmaktadır. Finansal okuryazarlık konusunda dünya çapında yapılan araştırmalar bireylerin finansal okuryazarlık düzeyinin düşük olduğunu göstermektedir (Lusardi ve Mitchell, 2011: 13). Lusardi tarafından 2008 yılında yapılan çalışmaya göre finansal okuryazarlık düzeyinin düşük olması toplumun tamamında görülmektedir. Fakat bazı gruplarda görülme oranı daha yüksektir. Bu gruplar arasında kadınlar, Afrikalı-Amerikalılar, Latin Amerikalılar ve eğitim düzeyi düşük olanlar yer almaktadır (Lusardi, 2008: 2).

ABD’de gençlerin finansal okuryazarlığını araştıran birçok araştırma vardır. Bu çalışmaların sonucunda gençlerin finansal okuryazarlık düzeylerinin yetersiz olduğu ve gençlerin temel finans prensipleri olan para kazanma, harcama, tasarruf ve yatırım kavramlarını anlamadığı ortaya çıkmıştır (Vorce vd., 2005: 64).

Jump Start Koalisyonu 1997, 2000, 2002, 2004 yıllarında ülke çapında lise ve üniversite öğrencilerinin finansal okuryazarlık düzeyini ölçmüştür. Yapılan bu araştırma sonuçlarının hepsinde gençlerin finansal okuryazarlık düzeyinin düşük çıkmasıyla birlikte her yapılan araştırma bir öncekine göre daha da düştüğü tespit edilmiştir (Mandell ve Klein: 2008: 15). Bu gençlerin dinamik bir disiplin olan finans bilimini bilmedikleri ve finans dünyasında yaşanan değişiklikleri takip etmediklerinin göstergesidir.

Chen ve Volpe (1998), üniversite öğrencilerinin kişisel finansal okuryazarlıklarını; okuryazarlık ve öğrencilerin karakteristikleri arasındaki ilişkiyi; öğrencilerin fikirleri ve kararları üzerinde okuryazarlığın etkisini incelediği çalışmada 924 üniversite öğrencisi ankete katılmış ve sonuçlar katılımcıların soruların %57’sine doğru yanıt verdiğini göstermiştir. Kadınların, alt sınıflarda öğrenim gören öğrencilerin, otuz yaş altı kişilerin ve daha az iş deneyimine sahip kişilerin finansal okuryazarlık düzeylerinin düşük çıktığı saptanmıştır.

Chen ve Volpe (2002), üniversite öğrencilerinin finansal okuryazarlıklarını belirlemek için yaptığı çalışmada 924 öğrencinin katıldığı uygulama ile birlikte genellikle kadınların finansal konularda erkeklere göre daha az bilgili olduğu ve az bilgiye sahip insanların yanlış kararlar aldığını ve yanlış tutum sergilediği saptanmıştır.

Jorgensen ve Savla (2010), genç yetişkinlerin finansal okuryazarlığı üzerine ailenin etkisini test etmiştir. Çalışma 420 üniversite öğrencisinin katılıyla oluşmuş ve bulgular ebeveynlerin üniversite öğrencilerinin finansal tutumları üzerine orta derecedebir etkiye sahip olduğunu finansal davranışlar ve kararlar üzerinde herhangi bir etkisi olmadığını tespit etmiştir.

Ülkemizde de finansal okuryazarlık konusundaki çalışmalar son zamanlarda artış göstermiştir.

Altuntaş (2009), belirlenmiş katkı esaslı emeklilik planlarında finansal eğitimin önemini vurgulamak üzere bir çalışma yapmıştır. Bulgular katılımcıların finansal okuryazarlık düzeylerinin düşük olduğunu ortaya koymuştur. Katılımcılar yatırım eğitimi aldıklarında finansal bilgilerinde artış gözlemlenmektedir (Altuntaş, 2009: 167). Temizel (2010) Eskişehir ilinde mavi yakalı çalışanların finansal okuryazarlık düzeylerinin belirlenmesi üzerine bir çalışma yapmıştır. Katılımcılar bu konuya son derece gerçekçi yaklaştıkları, günlük yaşamlarını kolaylaştıracak, yaşam kalitelerini yükseltecek bilgi ve uygulamalara duyarlı oldukları ve buna karşılık kendilerine bu konuda yardımcı olacak kurumsal düzenlemelere erişim konusunda sıkıntılar yaşadıkları tespit edilmiştir (Temizel, 2010). Temizel ve Bayram (2011) Anadolu Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi öğrencilerinin finansal okuryazarlık düzeylerinin belirlenmesine yönelik bir araştırma yapmışlardır. Bulgulara göre katılımcılar finans konusundaki bilgilerini ebeveynlerinden almaktadır ve finans konusundaki gelişimleri TV ve internetten takip etmektedir. Finansal bilgi düzeylerini olduğundan daha fazlasını algıladıkları görülmüştür (Temizel ve Bayram, 2011: 73-86).

Sermaye Piyasası Kurulu ve Dünya Bankası'nın Türkiye'de 2012 yılında yapmış oldukları finansal yeterlilik anketi sonuçlarına göre, Türk halkının %16'sının basit bölme işlemini yapamadığı ortaya çıkmıştır. Aynı çalışmada basit faiz hesabı yapabilen bireylerin oranı %36 iken bileşik faiz hesaplaması yapabilme oranı ise sadece %26 çıkmıştır (SPK ve Dünya Bankası, 2012).

Ülkemizde 2012 yılında **Finansal Okuryazarlık ve Erişim Derneği (FODER) kurulmuştur**. FODER, devlet, özel sektör ve diğer sivil toplum kuruluşları ile işbirliği yaparak ülke çapında bireylerin finansal okuryazarlık, finansal erişim farkındalıklarını ve olanaklarını oluşturabilmek için; bilinçlendirme, eğitim, araştırma, uygulamalara destek, politikalar üretilmesi için çalışmalar yapmaktadır. **FODER'in ana amacı;** finansal okuryazar bir Türkiye için eko-sistem oluşturmaktır. FODER'in hedefi ise; bankacılık dışı nüfusta %10'luk bir artışa katkıda bulunmak, hem bankacılık sisteminin yaygın olarak kullanılmasına, hem de tasarruf oranlarının artırılmasına katkıda bulunmak öteki taraftan hem bankacılık sisteminin yaygın olarak kullanılmasına, hem de tasarruf oranlarının artırılmasına katkıda bulunmak, finansal okuryazarlığın eğitim müfredatına dahil edilmesini sağlamak, finansal sisteme dahil olmak ve finansal yatırımlar ile tasarruf

konularında öncelikle kadınlar ve çocuklar başta olmak üzere toplumun bilinçlendirilmesine yardımcı olmak için hedefler belirleyip uygulamalar yapmaktır (www.fo-der.org).

2009 yılında 15-30 yaş arası gençlerin, kişisel mali kaynaklarını bütçelemelerine ve finans hizmetlerini doğru kullanmalarına destek olacak bir eğitim imkânı sunulmasını amaçlayan ve gençlerin, sağlıklı bir finansal gelecek oluşturabilmeleri konusunda bilinçlendirilerek, sürdürülebilir kalkınmaya katkıda bulunmalarını hedefleyen "Paramı Yönetebiliyorum Projesi" ile Türkiye'de ilk kez finansal bilinç konusunda kamu, özel sektör ve sivil toplum kuruluşları bir araya geldi(www.paramiyonetebiliyorum.net). Proje **T.C. Kalkınma Bakanlığı, Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP), Habitat Kalkınma ve Yönetişim Derneği, Visa Europe Türkiye** ve üye bankalarının katılımıyla gerçekleştirildi. Yine, TBMM Dilekçe Komisyonu bünyesinde kurulan Bankacılık Alt Komisyonunun 2013 yılında almış olduğu "Üniversitelerin birinci sınıflarında bölüm ayrımı yapılmaksızın Finansal Okuryazarlık eğitimi verilmesi" kararı YÖK'e bildirilmiş ve üniversitelerde bölüm ayrımı yapılmaksızın finansal okuryazarlık eğitimi verilmiştir. Ayrıca Finansal Eğitim ile ilgili Haziran 2014'te Resmi Gazetede Başbakanlık tarafından 'Finansal Erişim, Finansal Eğitim, Finansal Tüketicinin Korunması Stratejisi ve Eylem Planları' konulu genelge yayımlanmıştır. Genelgede, "Tüketicilerin finansal ürün ve hizmetlere ulaşabilmeleri, bu ürün ve hizmetleri bilinçli bir şekilde kullanabilmeleri ve finansal piyasalarda yanlış uygulamalara karşı korunmaları, finansal piyasaların istikrarı ve gelişimi için büyük önem taşımaktadır." ibaresi yer almıştır. Bu konuda ilgili tüm kurum ve kuruluşların yanı sıra başta tüketiciler olmak üzere tüm paydaşları, desteğine ihtiyaç duyulduğu vurgulanmıştır.

Kılıç, Ata ve Seyrek (2015), üniversite öğrencilerinin finansal bilgi düzeylerini belirlemek amacıyla Gaziantep Üniversitesi öğrencileri üzerinde uygulanan çalışma sonucunda öğrencilerin genel başarı düzeyinin %48 olduğu, erkek öğrencilerin finansal okuryazarlık düzeyinin kadın öğrencilere nazaran daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Kredi kartı ve internet bankacılığı kullanımının okuryazarlık düzeylerinde etkili olduğu görülmüştür. Öğrencilerin finansal okuryazarlıkla ilgili en fazla bilgiye sahip oldukları alanın bireysel bankacılık konusu olduğu, en az bilgiye sahip oldukları alanın ise yatırım konusu olduğu gözlemlenmiştir. Ayrıca öğrencilerin güncel finans bilgileri konusunda daha fazla duyarlılığa sahip oldukları tespit edilmiştir.

Alkaya ve Yağlı (2015), Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi öğrencileri üzerinde uygulanan çalışma finansal bilgi, tutum ve davranışlarını araştırmaktır. Çalışmanın sonucu olarak finansal tutum ile finansal davranış arasında ilişki olduğu ve öğrencilerin olumlu finansal davranış ve tutumlar sergiledikleri fakat öğrencilerin finansal alandaki bilgilerinin yeterli düzeyde olmadığı saptanmıştır.

Ünal ve Düger (2011), Dumlupınar Üniversitesi akademik personelin finansal davranış eğilimlerini ortaya koymak ve finansal davranış eğilimlerinin finansal gönenç haline etkilerini incelemek amacıyla bir çalışma yapmıştır. Dumlupınar Üniversitesi'nin bütün birimlerinde görev yapan akademik personele yönelik anket uygulanmış ve 246

kişi katılmıştır. Analizlerin sonucunda akademik personelin finansal gönenç durumlarından sınırlı düzeyde memnun oldukları ve finansal davranış eğiliminin finansal gönenç hali üzerinde pozitif yönlü bir etkisinin olduğu bulgusuna ulaşılmıştır.

Bu doğrultuda, bireylerin finansal okuryazarlık düzeyinin yükseltilmesi için finansal eğitim programları düzenlenmelidir. Finansal eğitim programları bireylerin finansal sistemin içene girmesine imkân tanıyacaktır. Bu eğitimler sonrasında, tüketiciler ihtiyaçlarına uygun finansal araç ve uygulamaları kullanabileceklerdir. Eğitim görmüş bireylerin finansal sisteme dâhil olması ve finansal olanaklarından yararlanması, finansal sistemin olumlu yönde gelişmesinin yanı sıra bireylerin de finansal risklerin farkında olarak doğru ve zamanında kararlar verebilmesini sağlayacaktır (Bayram, 2015: 110).

V.Araştırmanın Yöntemi

Araştırma üniversite öğrencileri arasında finansal okuryazarlık tutum ve davranışlarını belirlemek amacıyla yapılmış tanımlayıcı bir araştırmadır. Araştırmanın evrenini 1 Mart - 30 Haziran 2015 tarihleri arasında, Cumhuriyet Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi'nde öğrenim gören 1380 öğrenci oluşturmuştur. Araştırmanın örneklemini ise bu tarihler arasında sağlık bilimleri fakültesinde öğrenim gören 170 Sağlık Yönetimi (%50,7), 85 Ebelik (%25,4), 80 Hemşirelik Bölümü (%23,9) öğrencileri olmak üzere toplam 335 kişi oluşturmuştur. Araştırmaya katılanların 245 (%73,1)'i kadın, 90 (%26,9)'i erkektir.

Çalışmada, Sarıgül (2015) tarafından geliştirilen “Finansal Okuryazarlık Tutum ve Davranış Ölçeği” kullanarak veriler toplanmıştır. Ölçek toplamda 14 maddeden ve harcama, algı, ilgi, tutum olmak üzere 4 faktörden oluşmaktadır. Çalışmaya katılan bireylere cinsiyet, gelir düzeyi, bölüm, sınıf, ve finansal okuryazarlık konusunda eğitim alıp almadıkları sorularak ölçekteki maddeler analiz edilmiştir. Veriler IBM SPSS 22.0 programına yüklenerek analiz edilmiş ve bu çalışmada frekans, faktör, güvenilirlik, t-testi, korelasyon analizi yapılmıştır.

VI.Bulgular

Finansal okuryazarlık tutum ve davranışlarını belirlemek üzere uygulanan ölçek cinsiyet, bölüm, sınıf, gelir düzeyi, finansal okuryazarlık eğitimi alıp almadıkları gibi demografik özellikler değerlendirilmiştir ve sonuçları Tablo-1’de gösterilmiştir.

Tablo 1: Araştırmaya Katılan Kişilerin Demografik Özellikleri

Cinsiyet	Sayı	Yüzde(%)
Kadın	245	73,1
Erkek	90	26,9
Toplam	335	100,0
Bölüm	Sayı	Yüzde(%)
Ebelik	85	25,4
Hemşirelik	80	23,9
Sağlık Yönetimi	170	50,7

Toplam	335	100,0
Sınıf	Sayı	Yüzde(%)
1	100	29,9
2	126	37,6
3	83	24,8
4	26	7,8
Toplam	335	100,0
Gelir Düzeyi	Sayı	Yüzde(%)
0-₺249	40	11,9
₺250 -₺499	160	47,8
₺500 -₺749	75	22,4
₺750 -₺999	38	11,3
₺1000 ve üzeri	22	6,6
Toplam	335	100,0
Finansal Eğitim Durumu	Sayı	Yüzde(%)
Evet	113	33,7
Hayır	222	66,3
Toplam	335	100,0

Tablo 1'deki bulgulara göre araştırmaya katılan Sağlık Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin cinsiyetlerine göre dağılımları incelendiğinde %73,1'i kadın, %26,9'u erkek, bölümlerine göre incelendiğinde %25,4'ü ebelik, %23,9'u hemşirelik, %50,7'si sağlık yönetimi öğrencisidir. Katılımcıların sınıflarına göre dağılımları incelendiğinde %29,9' u 1. Sınıf, %37,9'u 2. Sınıf, %24,8'i 3. Sınıf, %4,8'i 4. Sınıf, gelir düzeyi dağılımlarına göre %11,9'u 0-₺249 , %47,8'i ₺250-₺499 , %22,4'ü ₺500-₺749, %11,3'ü ₺750-₺999 , %6,6'sı, ₺1.000 ve üzeri olarak durumlarını bildirmişlerdir. Araştırmaya katılan öğrencilerin %33,7'si finansal okuryazarlık eğitimi almışken, %66,3'ü eğitim almadıklarını belirtmişlerdir.

Ölçeğin güvenilirlik analizi sonuçları Tablo 2' de gösterilmiştir.

Tablo 2: Finansal Okuryazarlık Tutum ve Davranış Ölçeği Güvenilirlik Analizi

	Sorular	Mean	SD	CITC	AID
1	Para ile ilgili konular karmaşıktır.	3,46	1,275	,348	,779
2	Planlanmış harcamalar için köşede para bulundurulmalıdır.	4,16	0,991	,266	,785
3	Finansal planlama ve bütçe çok parası olanlar için gereklidir.	2,71	1,389	,604	,754
4	Günlük ve haftalık gibi kısa dönemler için harcama planı yapmak gereksizdir.	2,40	1,514	,531	,761
5	Ne yaparsam yapayım finansal durumumda bir değişiklik olmaz.	2,71	1,401	,601	,754

6	Finans konularında eğitim almak isterim	3,91	1,325	,306	,784
7	Alışveriş yapmak mutluluğum için çok önemlidir.	3,90	1,220	,334	,780
8	Para, harcanmak içindir, biriktirmek için değildir.	2,99	1,507	,513	,763
9	Harcamalarımı kontrol etmekte zorlanırım.	3,31	1,239	,471	,768
11	Paramın nasıl bittiğini anlamam	3,21	1,254	,479	,767
12	Alışveriş yaparken fiyatları kıyaslarım	4,11	1,035	,304	,782
13	Bir şey satın alırken finansal durumumu dikkate alırım.	4,14	1,003	,268	,785
14	Gazetelerin ve televizyonların ekonomi ve finans haberlerini izlerim.	3,90	1,366	,310	,784
Cronbach's Alpha Coefficient for Integral Consistency; $\alpha=0,787$					

Ölçeğin güvenilirliğini saptamaya yönelik iç tutarlılık tekniğinden yararlanılmıştır. Araştırma kapsamına alınan öğrencilerin ölçekte yer alan 14 maddeye yönelik verdikleri yanıtların ortalama, standart sapma değerleri hesaplanmıştır. Bu sonuçlara göre ölçeğin madde puan ortalamaları "2.40-4.16" arasında değişmektedir. Ölçeğin iç tutarlılığını belirlemeye yönelik yapılan madde analizi sonucunda maddelerin madde-toplam korelasyon katsayıları 0.26-0.60 arasında bulunmuştur. Yapılan analizler sonucunda, ölçeğin iç tutarlılık güvenilirlik katsayısını gösteren Cronbach's Alpha katsayısı 10. Maddenin ölçekten çıkarılmasıyla Tablo-2 de görüldüğü gibi 0.787 olup yeterli düzeyde bulunmuştur. Tablo-3'te ise Harcama, Algı, İlgi ve Tutum faktörleri belirlenmiştir.

Tablo 3: Finansal Okuryazarlık Tutum ve Davranış Ölçeği Faktör Analizi

Madde		Harcama	Tutum	Algı	İlgi
1	Para ile ilgili konular karmaşıktır.	0,357			
7	Alışveriş yapmak mutluluğum için çok önemlidir.	0,438			
8	Para, harcanmak içindir, biriktirmek için değil.	0,664			
9	Harcamalarımı kontrol etmekte zorlanırım.	0,922			
11	Paramın nasıl bittiğini anlamam	0,917			
2	Planlanmış harcamalar için köşede para bulundurulmalıdır.		0,940		
12	Alışveriş yaparken fiyatları kıyaslarım		0,717		
13	Bir şey satın alırken finansal durumumu dikkate alırım.		0,932		
3	Finansal planlama ve bütçe çok parası olanlar için gereklidir.			0,947	
4	Günlük ve haftalık gibi kısa dönemler için harcama planı yapmak gereksizdir.			0,585	
5	Ne yaparsam yapayım finansal durumumda bir değişiklik olmaz.			0,949	
6	Finans konularında eğitim almak isterim				0,970
14	Gazetelerin ve televizyonların ekonomi ve finans haberlerini izlerim.				0,967
% of Variance		29,85	22,39	12,21	9,66
Kaiser-Meyer-Olkin-KMO=0,665		Total Variance			
Bartlett's Test of Sphericity $\chi^2=4878,926$		%74,12			
P=0.000					

Finansal Okuryazarlık Ölçeğinin yapı geçerliliğini değerlendirmede “açıklayıcı faktör analizi” kullanılmıştır. Örneklemin yeterliliği saptanmasında Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) testi kullanılmaktadır. Araştırmada KMO değeri olarak hesaplanan örneklem yeterliliği 0,665 ve Bartlett's Test of Sphericity ($\chi^2=4878,926$, $p<0.00$) örneklem sına büyüklüğü analizi değerinin faktör analizi için yeterli olduğu bulunmuştur. Ölçeğin faktör yapısı incelenirken, ölçek maddeleri serbest bırakılarak yapılan faktör analizi sonucunda orijinal ölçekteki gibi 4 faktör elde edilmiştir.

Ölçeğin faktör yapısının belirlenmesi amacıyla Temel Bileşenler Analizi yapılarak Varimax rotasyonu uygulanmıştır. Uygulama sonucunda ölçeğin 1. Maddesi özgün ölçekten ayrı bir alt boyuta dağılmıştır, Varimax rotasyonu sonrasında ortaya çıkan en büyük faktör, varyansın %29,85 açıklayabilen birinci faktördür. İkinci faktör varyansın %22,39'unu üçüncü faktör %12,21' ini, dördüncü faktör %9,66' sını açıklamaktadır. Böylece dört faktörün açıkladığı toplam varyans %74,12 olarak bulunmuştur. Faktörler özgün formda olduğu gibi birinci faktör “harcama”, ikinci faktör “tutum” üçüncü faktör “algı” dördüncü faktör “ilgi” alt boyutu olarak isimlendirilmiştir. Alt faktörlerin Cronbach's alpha katsayıları sırasıyla harcama $\alpha=0.755$; tutum $\alpha=0.854$; algı $\alpha=0.863$, ilgi $\alpha=0.991$ olarak bulunmuştur. (not: orijinal ölçekteki gibi soruların faktör ağırlıkları 0,20'nin üzerinde olduğundan dolayı soru çıkarılmamıştır.)

Değişkenler Arası İlişkilere Yönelik Bulgular

Tablo 4: Öğrencilerin Cinsiyet Durumu Değişkenine Göre Finansal Okuryazarlık Durumunun Karşılaştırılması

	Cinsiyet	N	$\bar{X}$	U	p
Harcama	Erkek	245	162,57	-1,699	0,089
	Kadın	90	182,79		
Tutum	Erkek	245	162,41	-1,772	0,076
	Kadın	90	183,22		
Algı	Erkek	245	163,09	-1,541	0,123
	Kadın	90	181,36		
İlgi	Erkek	245	166,91	-0,361	0,718
	Kadın	90	170,96		

Araştırmaya katılan Sağlık Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin Finansal okuryazarlık ölçeğinin alt boyut puanlarının cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Mann Whitney U testi sonucunda, finansal okuryazarlık ölçeğinin alt boyutları puan ortalamaları cinsiyete göre farklılık göstermemektedir ($p>0.05$).

H₁: Finansal okuryazarlık eğitimi alanların bilgi düzeyleri daha yüksektir.

Tablo 5: Öğrencilerin Finansal Eğitim Durumu Değişkenine Göre Finansal Okuryazarlık Durumunun Karşılaştırılması

	Finansal Eğitim	N	$\bar{X}$	U	p
Harcama	Evet	113	196,84	9284,0	0,000*
	Hayır	222	153,32		
Tutum	Evet	113	193,34	9679,5	0,001*
	Hayır	222	155,10		
Algı	Evet	113	183,81	10756,5	0,032*
	Hayır	222	159,95		
İlgi	Evet	113	187,79	10306,5	0,004*
	Hayır	222	157,93		

Araştırmaya katılan öğrencilerin finansal eğitim alma durumuna göre finansal okuryazarlık algısı harcama ($U=9284,0$; $p<0,05$), tutum ($U=9679,5$; $p<0,05$), algı ($U=10756,0$; $p<0,05$) ve ilgi ($U=10306,5$; $p<0,05$) alt boyutlarında anlamlı farklılık göstermektedir. Finansal eğitim alan öğrencilerin finansal okuryazarlık algıları almayanlara göre daha yüksektir.

H₂: Finansal okuryazarlık bilgi düzeyi bölümden bölüme farklılık gösterir

Tablo 6: Öğrencilerin Okuduğu Bölüm Değişkenine Göre Finansal Okuryazarlık Durumunun Karşılaştırılması

	Bölüm	N	$\bar{X}$	X ²	p
Harcama	Ebelik	85	162,81	3,267	0,195
	Hemşirelik	80	154,51		
	Sağlık Yönetimi	170	176,95		
Tutum	Ebelik	85	148,89	33,070	0,000*
	Hemşirelik	80	127,62		
	Sağlık Yönetimi	170	196,56		
Algı	Ebelik	85	183,28	3,764	0,152
	Hemşirelik	80	171,14		
	Sağlık Yönetimi	170	158,88		
İlgi	Ebelik	85	157,96	13,561	0,001*
	Hemşirelik	80	142,18		
	Sağlık Yönetimi	170	185,17		

Araştırmaya katılan öğrencilerin okudukları bölüme göre finansal okuryazarlık ölçeğinin alt boyut puanlarının anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Kruskal Wallis testi (KW) sonuçlarına göre; tutum ($X^2=,33,070$; $p<0,05$) ve ilgi ($X^2=13561,5$; $p<0,05$) alt boyutlarında anlamlı farklılık göstermektedir.

Sağlık yönetimi öğrencilerinin tutum ($\bar{X}=196,56$) ve algı ($\bar{X}=185,17$) puanları diğer bölümlerde eğitim gören öğrencilere göre daha yüksektir. Sağlık Yönetimi Bölümü öğrencilerinin aldıkları finansal yönetim, muhasebe, ekonomi gibi dersler finansal okuryazarlık konusunda tutum ve ilgilerinin yüksek olmasını sağlamıştır. Fakülte genelinde verilen eğitimler neticesinde hemşirelik, ebellek ve sağlık yönetimi bölümü ikinci ve üçüncü sınıf öğrencilerinin bu konudaki farkındalığı artmıştır. Öğrenciler birikim yapma bilicindedirler fakat bu bilinci henüz bütçelerinde uygulamadıkları tespit edilmiştir. Bunda gerek ailelerinden aldıkları birikim öğütleri, gerekse aldıkları finansal eğitimlerin etkisinin olduğu düşünülmektedir. Harcama konusunda bilinçsiz olmalarında ise mali konulardaki bilgilerinin eksik olmasının sebep olduğu düşünülmektedir.

Tablo 7: Öğrencilerin Sınıf Değişkenine Göre Finansal Okuryazarlık Durumunun Karşılaştırılması

	Sınıf	N	$\bar{X}$	X ²	P
Harcama	1	100	166,01	2,350	0,503
	2	126	176,82		
	3	83	156,20		
	4	26	170,56		
Tutum	1	100	161,78	2,475	0,480
	2	126	167,28		
	3	83	168,23		
	4	26	194,69		
Algı	1	100	162,90	9,106	0,028*
	2	126	187,04		
	3	83	153,64		
	4	26	141,17		
İlgi	1	100	146,13	9,666	0,022*
	2	126	170,82		
	3	83	185,66		
	4	26	182,08		

Araştırmaya katılan öğrencilerin sınıf değişkenine göre finansal okuryazarlık ortalama puanları, algı ($X^2=9,106$; $p<0,05$) ve ilgi ($X^2=9,666$; $p<0,05$) alt boyutlarında anlamlı farklılık göstermektedir. İkinci sınıf öğrencilerinin algı puan ortalamaları ($\bar{X}=187,04$) diğerlerine göre yüksekken, birinci sınıf ilgi puan ortalamaları ($\bar{X}=146,13$) üst sınıflara göre daha düşüktür. Bu tablo finansal okuryazarlık eğitimi alan ve sağlık yönetimi bölümünde okuyup bu alanda ders alan öğrencileri akla getirmektedir. Finansal okuryazarlık eğitimi alan öğrencilerin bu konudaki farkındalıkları artmış, ancak finans konusunda öğrencilere daha fazla eğitim vererek harcama, tutum, ilgi ve algılarının daha yüksek seviyelere çıkarılması sağlanabileceği düşünülmektedir. Harcama ve tutum alt boyutlarında anlamlılık olmamasının sebebi sınırlı bir zaman içerisinde verilen eğitimin yetersiz olduğu düşünülmektedir.

Tablo 8: Öğrencilerin Gelir Durumu Değişkenine Göre Finansal Okuryazarlık Durumunun Karşılaştırılması

	Gelir Durumu	N	$\bar{X}$	X^2	P
Harcama	0-₺249	40	168,23	0,471	0,976
	₺250-₺499	160	167,77		
	₺500-₺749	75	163,12		
	₺750-₺999	38	174,45		
	₺1000 ve üzeri	22	174,80		
Tutum	0-₺249	40	190,63	7,535	0,110
	₺250-₺499	160	173,40		
	₺500-₺749	75	161,79		
	₺750-₺999	38	135,50		
	₺1000 ve üzeri	22	164,89		
Algı	0-₺249	40	177,35	9,300	0,054
	₺250-₺499	160	154,91		
	₺500-₺749	75	193,59		
	₺750-₺999	38	157,58		
	₺1000 ve üzeri	22	176,98		
İlgi	0-₺249	40	157,35	1,227	0,874
	₺250-₺499	160	167,03		
	₺500-₺749	75	172,39		
	₺750-₺999	38	177,54		
	₺1000 ve üzeri	22	162,98		

Araştırmaya katılan öğrencilerinin Finansal okuryazarlık ölçeğinin alt boyut puanlarının gelir düzeyi değişkenine göre anlamlı farklılık göstermemektedir ($p>0.05$). Bu konuda literatürde bazı çalışmalarda gelir ile harcama arasında doğrusal ilişkiler vardır yani gelir arttıkça harcamanın da arttığı tespit edilmiştir fakat bu çalışmada gelir ile harcama arasındaki sonuçların anlamlı olmamasının sebebinin öğrencilerin gelirlerini nasıl yöneteceğini bilmemesi olduğu düşünülmektedir.

Tablo 9: Öğrencilerin Finansal Okuryazarlık Alt Boyutları Arasındaki İlişkiyi Belirleyen Pearson Korelasyon Katsayısı Sonuçları

Finansal Okuryazarlık		(1)	(2)	(3)	(4)
Harcama (1)	r	1	0,002	0,544*	0,029
	p	-	0,966	0,000	0,599
Tutum (2)	r	0,002	1	0,091	0,308*
	p	0,966	-	0,097	0,000
Algı (3)	r	0,544*	0,091	1	0,078
	p	0,000	0,097	-	0,154
İlgi (4)	r	0,029	0,308*	0,078	1
	p	0,599	0,000	0,154	-

*istatistiksel olarak anlamlıdır

Harcama ile algı arasında pozitif yönlü orta kuvvetli bir ilişki vardır. ($0,41 < r < 0,60$) ($r=0,544$)

Tutum ile ilgi arasında pozitif yönlü düşük kuvvetli bir ilişki vardır. ($0,21 < r < 0,40$) ($r=0,308$)

VII.Sonuç

Bu çalışmada, öğrencilerin harcama, tutum, algı ve ilgi gibi toplam dört boyutta finansal okuryazarlık düzeyleri incelenmiştir. Elde edilen sonuçlarda bu dört boyut için cinsiyete göre bir farklılık tespit edilmemiştir. Algı konusunda, finansal eğitim alan öğrencilerin finansal okuryazarlık algıları; eğitim almayanlara göre daha yüksek bulunmuştur. Öteki taraftan, araştırmaya katılan öğrencilerin okudukları bölüme göre finansal okuryazarlık ölçeğinin alt boyut puanları anlamlı bir farklılık göstermektedir. Bu farklılığın sebebi olarak Sağlık Yönetimi bölümünün müfredatında yer alan muhasebe ve finansman grubu dersler düşünülmektedir. Yine, araştırmaya katılan öğrencilerin sınıf değişkenine göre finansal okuryazarlık ortalama puanları, algı ve ilgi alt boyutlarında da anlamlı farklılık göstermektedir ki, ikinci sınıf öğrencilerinin algı puan ortalamaları diğerlerine göre yüksekken, birinci sınıf ilgi puan ortalamaları üst sınıflara göre daha düşüktür. Bunda YÖK tarafından düzenlenen finansal okuryazarlık eğitimini alan ve sağlık yönetimi bölümünde okuyup bu alanda ders alan öğrencilerin etkili olduğu söylenebilir.

Finansal okuryazarlık konusu toplumun tüm kesimleri için önemlidir. Ancak gençler ve özellikle de iş hayatına atılma ihtimali yüksek olan üniversite gençliği için ayrı bir önem arz etmektedir. Finansal konularda sağlıklı kararlar alabilen, finans konusunda bilinçli bir neslin yetişmesi için finansal okuryazarlık ile ilgili eğitimin orta öğretim müfredatına eklenmesi, yükseköğretim kurumlarında bölüm ayrımı yapılmaksızın ayrı bir ders olarak verilmesi önem arz etmektedir. Yine konuya ilişkin bir farkındalık oluşturmak adına sonraki çalışmalarda toplumun farklı kesimleri için finansal okuryazarlık konusunun incelenmesi tavsiye edilmektedir.

Kaynaklar

- Alkaya, A. ve Yağlı, İ. (2015). Finansal Okuryazarlık, Finansal Bilgi, Davranış Ve Tutum: Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi İİBF Öğrencileri Üzerine Bir Uygulama, *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 8(40): 585-599.
- Altıntaş, K. M.(2012). Belirlenmiş Katkı Esaslı Emeklilik Planlarında Finansal Eğitimin Önemi: Katılımcıların Finansal Okur Yazarlığı Çerçevesinde Alternatif Bir Yatırım Eğitimi Modeli. *Uluslararası Yönetim İktisat ve İşletme Dergisi*, 5(9), 151-176.
- Bayram, S.(2010). *Finansal Okuryazarlık ve Para Yönetimi Davranışları: Anadolu Üniversitesi Öğrencileri Üzerine Uygulama*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Bayram, S.(2015). Finansal Okuryazarlık Ve Para Yönetimi Davranışları: Anadolu Üniversitesi Öğrencileri Üzerine Uygulama, *Uluslararası İşletme ve Yönetim Dergisi*, 2(2):105-135
- Chen, H. and Volpe, R. P. (1998). An Analysis of Personal Financial Literacy among College Students, *Financial Services Review*, 7(2): 107–128.
- Chen, H. ve Volpe, R. P. (2002), “Gender Differences in Personal Financial Literacy among College Students” *Financial Services Review*, 11(3): 289-307.
- Ergün, B., Şahin A. ve Ergin, E., (2014), Finansal Okuryazarlık: İşletme Bölümü Öğrencileri Üzerine Bir Çalışma, *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 7(34): 847-864.
- Goel, I. and Khanna, S. R. (2013).“Financial Education as Tool to Achieve Financial Literacy”, Eastern Economic Forum, 338-345.
- Gökmen, H., (2012), *Finansal Okuryazarlık*, Hiperlink Yayınları, İstanbul.
- Jorgensen, B. L. ve Savla J. (2010), “Financial Literacy of Young Adults: The Importance of Parental Socialization”, *Interdisciplinary Journal of Applied Family Studies*, 59(4): 341-393.
- Kılıç, Y., Ata, H., Seyrek, İ. (2015), Finansal Okuryazarlık: Üniversite Öğrencilerine Yönelik Bir Araştırma, *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, 66: 129-150.
- Lusardi, A. (2008), Financial Literacy: An Essential Tool Informed Consumer Chose?, Working Paper 14084 <http://www.naber.org/papers/w14084>
- Lusardi, A. ve Mitchell, O.S.(2011), Financial Literacy Around The World: An Overview, Working Paper 17107 <http://www.naber.org/papers/w17107>
- Mandell, L. ve Klein, L.S. (2009), The Impact of Financial Literacy Education on Subsequent Financial Behavior, *Journal of Financial Counseling and Planning*, 40(1): 15
- OECD (2005), Improving Financial Literacy Analysis of Issues and Policies, OECD Publishing, Paris.
- Remund, D. (2010), *Financial Literacy Explicated: the case for a clearer definition in an Increasingly Complex Economy*, The Journal of Consumer Affairs, 44(2), ss 276–295.
- Sarıgül, H. (2015), Finansal Okuryazarlık Tutum ve Davranış Ölçeği: Geçerlilik ve Güvenilirlik, *Yönetim ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 13(1): 200-218.

- SPK, ve Dünya Bankası, (2012), "Türkiye Finansal Yeterlilik Araştırması", Türkiye.
- Temizel, F., (2010). *Mavi Yakalılarda Finansal Okuryazarlık*, Beta Basım Yayım Dağıtım, İstanbul.
- Ünal, S. ve Düger, Y.S. (2011). "Akademik Personelin Finansal Gönenç Hâli ile Finansal Davranış Eğilimi Arasındaki İlişkiye Yönelik Ampirik Bir Araştırma", *Ekonomik ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 1: 213-226.
- Vorce, K., Martin, A., Devitto, Z., Go, C. (2005), Using a Financial Education Curriculum for Teens, *Financial Counseling and Planning*, 16(1).
- Yılmaz, V. ve Tuncay, M. (2012). "Finansal Liberalizasyonun Tasarruf ve Yatırım Üzerine Etkisi: Türkiye Örneği", *Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 26(3-4): 345-363.
- www.aicpa.org(Erişim Tarihi: 10.02.2015)
- www.fo-der.com(Erişim Tarihi: 14.03.2015)
- www.paramiyonetebiliyorum.net(Erişim Tarihi: 16.03.2015)
- www.resmigazete.gov.tr(Erişim Tarihi: 17.03.2015)
- www.teb.com.tr(Erişim Tarihi: 20.03.2015)
- www.treasury.gov.tr(Erişim Tarihi: 15.03.2015)